

Matematyka dyskretna (L)

Katarzyna Paluch

Instytut Informatyki, Uniwersytet Wrocławski

2021

Na ile sposobów można w poprawny sposób ustawić n par nawiasów?
Każda para składa się z nawiasu otwierającego i zamykającego.

c_i - liczba poprawnych nawiasowań i par nawiasów

$$c_0 = 1$$

$$c_1 = 1$$

$$c_2 = 2$$

Problem równoważny nawiasowaniu:

Założmy, że punkt startowy to $(0, 0)$ w układzie współrzędnych. Mamy do dyspozycji n ruchów $\nearrow$ i n ruchów $\searrow$.

Na ile różnych sposobów możemy je wykonać tak, by nigdy nie znaleźć się pod poziomem 0?

Jak zapisać c_i w postaci zależności rekurencyjnej?

Jak zapisać c_i w postaci zależności rekurencyjnej?

Może $c_n = c_1 c_{n-1} + c_2 c_{n-2} \dots + c_1 c_n + 1 = 1 + \sum_{i=1}^{n-1} c_i c_{n-i}$?

Jak zapisać c_i w postaci zależności rekurencyjnej?

$$c_n = \sum_{i=1}^n d_i, \text{ gdzie}$$

d_i liczba "ponadziemnych" ustawień n par kroków $\nearrow$ i $\searrow$, w której poziom 0 osiągamy po raz pierwszy po $2i$ krokach.

$$c_n = \sum_{i=1}^n d_i, \text{ gdzie}$$

d_i liczba "ponadziemnych" ustawień n par kroków $\nearrow$ i $\searrow$, w których poziom 0 osiągamy po raz pierwszy po $2i$ krokach.

$$d_i = c_{i-1}c_{n-i}$$

$$c_n = \sum_{i=1}^n d_i, \text{ gdzie}$$

d_i liczba "ponadziemnych" ustawień n par kroków $\nearrow$ i $\searrow$, w których poziom 0 osiągamy po raz pierwszy po $2i$ krokach.

$$d_i = c_{i-1} c_{n-i}$$

$$c_n = \sum_{i=1}^n c_{i-1} c_{n-i}$$

Problem równoważny nawiasowaniu:

Założmy, że punkt startowy to $(0, 0)$ w układzie współrzędnych. Mamy do dyspozycji n ruchów $\rightarrow$ (przesunięcie się o 1 w prawo) i n ruchów $\uparrow$ (przesunięcie się o 1 w górę).

Na ile różnych sposobów możemy je wykonać tak, by nigdy nie przekroczyć prostej $y = x$?

Założmy, że punkt startowy to $(0, 0)$ w układzie współrzędnych. Mamy do dyspozycji n ruchów $\rightarrow$ (przesunięcie się o 1 w prawo) i n ruchów $\uparrow$ (przesunięcie się o 1 w górę).

Na ile różnych sposobów możemy je wykonać tak, by nigdy nie przekroczyć prostej $y = x$?

$c_n = \binom{2n}{n}$ – liczba złych ustawień

Ile jest ustawień złych - przekraczających $y = x$?

$c_n = \binom{2n}{n}$ – liczba złych ustawień

Ile jest ustawień złych - przekraczających $y = x$?

$$c_n = \binom{2n}{n} - \binom{2n}{n-1} =$$

c_n - liczby Catalana

$$c_0 = 0, \text{ dla } n > 0 : c_n = \sum_{i=1}^n c_{i-1} c_{n-i}$$

Niech $\langle a_n \rangle$ będzie pewnym ciągiem.

$$\sum_{i=0}^{\infty} a_i x^i = a_0 + a_1 x + a_2 x^2 + \dots + a_i x^i + \dots$$

Jeśli $\sum_{i=0}^{\infty} a_i x^i = A(x)$ dla pewnej funkcji $A(x)$, to

$A(x)$ jest **funkcją tworzącą** ciągu $\langle a_n \rangle$.

Niech $\langle a_n \rangle = \langle 1 \rangle = (1, 1, 1, \dots)$.

$$\sum_{i=0}^{\infty} 1x^i = 1 + x + x^2 + \dots + x^i + \dots$$

$$\sum_{i=0}^{\infty} x^i = \frac{1}{1-x}$$

$\frac{1}{1-x}$ jest **funkcją tworzącą** ciągu $\langle 1 \rangle$.

Funkcje tworzące

Niech $\langle a_n \rangle = \langle 7 \rangle = (7, 7, 7 \dots)$.

$$\sum_{i=0}^{\infty} 7x^i = 7 + 7x + 7x^2 + \dots + 7x^i + \dots$$

$$\sum_{i=0}^{\infty} x^i = \frac{7}{1-x}$$

$\frac{7}{1-x}$ jest **funkcją tworzącą** ciągu $\langle 7 \rangle$.

Niech $\langle a_n \rangle = \langle 2^n \rangle = (1, 2, 4, 8, \dots)$.

$$\sum_{i=0}^{\infty} 2^i x^i = 1 + 2x + 4x^2 + \dots + 2^i x^i + \dots$$

$$\sum_{i=0}^{\infty} 2^i x^i = \sum_{i=0}^{\infty} (2x)^i = \frac{1}{1-2x}$$

$\frac{1}{1-2x}$ jest **funkcją tworzącą** ciągu $\langle 2^n \rangle$.

Niech $\langle a_n \rangle = \langle (-1)^n \rangle = (1, -1, 1, -1, \dots)$.

$$\sum_{i=0}^{\infty} (-1)^i x^i = 1 - x + x^2 - \dots + (-1)^i x^i + \dots$$

? jest **funkcją tworzącą** ciągu $\langle (-1)^n \rangle$.

Niech $\langle p_n \rangle =$ liczba sposobów na jaką można wydać kwotę n za pomocą 5-złotówek.

$p_n = 1$ dla n podzielnych przez 5, $p_n = 0$ w p.p.

$$1 + x^5 + x^{10} + x^{15} + \dots = \sum_{i=0}^{\infty} x^{5i} = \frac{1}{1-x^5}$$

Niech $\langle d_n \rangle =$ liczba sposobów na jaką można wydać kwotę n za pomocą 2-złotówek.

$d_n = 1$ dla n podzielnych przez 2, $p_n = 0$ w p.p.

$$1 + x^2 + x^4 + x^6 + \dots = \sum_{i=0}^{\infty} x^{2i} = \frac{1}{1-x^2}$$

Niech $\langle r_n \rangle =$ liczba sposobów na jaką można wydać kwotę n za pomocą 2-złotówek oraz 5-złotówek.

$$r_0 = 1, r_1 = 0, r_2 = 1, r_4 = 1, r_{10} = 2$$

Wydawanie reszty

Niech $\langle r_n \rangle =$ liczba sposobów na jaką można wydać kwotę n za pomocą 2-złotówek oraz 5-złotówek.

Czy funkcja tworząca dla r_n to $P(x)D(x) = \frac{1}{1-x^5} \cdot \frac{1}{1-x^2}$?

$$(1 + x^5 + x^{10} + x^{15} + \dots)(1 + x^2 + x^4 + x^6 + x^8 + \dots) = 1 + x^2 + x^4 + x^5 + \dots + 2x^{10} + \dots$$

Jaki współczynnik stoi przy x^{17} ?
Równy mocy zbioru $\{x^5x^{12}, x^{15}x^2\}$.

Jaki współczynnik stoi przy x^{44} ?
Równy mocy zbioru $\{x^0x^{22}, x^{10}x^{32}, x^{20}x^{24}, x^{30}x^{14}, x^{40}x^4\}$.
Równy mocy zbioru $\{(i, j) : 5i + 2j = 44\}$.

Niech $\langle r_n \rangle =$ liczba sposobów na jaką można wydać kwotę n za pomocą 1-złotówek, 2-złotówek oraz 5-złotówek.

Czy funkcja tworząca dla r_n to $\frac{1}{1-x^5} \cdot \frac{1}{1-x^2} \cdot \frac{1}{1-x}$?

Jaki współczynnik stoi przy x^7 ?

Równy mocy zbioru $\{x^0x^0x^7, x^0x^2x^5, x^0x^4x^3, x^0, x^6, x^1, x^5x^0x^2, x^5x^2x^0\}$.

Równy mocy zbioru $\{(i, j, k) : 5i + 2j + k = 7\}$.

Liczba przedstawień n za pomocą dowolnej liczby składników

Niech $\langle r_n \rangle =$ liczba rozkładów n na składniki naturalne, gdy kolejność nie jest ważna

Liczba rozkładów n

Funkcja tworząca dla r_n to $\prod_{i=1}^{\infty} \frac{1}{1-x^i}$.

Liczba przedstawień n za pomocą różnych składników

Niech $\langle rr_n \rangle =$ liczba rozkładów n na różne składniki naturalne, gdy kolejność nie jest ważna.

Np. rozkład $5 = 1 + 2 + 2$ nie jest wliczany do rr_5 bo 2 występuje dwukrotnie.

Liczba rozkładów n na różne składniki

Funkcja tworząca dla rr_n to $\prod_{i=1}^{\infty} (1 + x^i)$.